

Dugsiga Hoose ee Southville

Xiriirka la xidhiidha iyo Siyaasadda Habdhaqanka

Trauma Informed

Siyaasadda waxaa qoray:	Gareth Potter (Ku-xigeenka Madaxa Macallimiinta, Xoolo-dhaqato); Andy Bowman (Macalinka madaxa); Kooxda Hoggaanka Sare oo la tashanaya shaqaalaha iyo waalidiinta.	
Ansixiyey by Governing Body:	1.4.25	
Taariikhda dib u eegista mustaqbalka:	Janaayo 2027	
Saxiixay: (Macalin)		Taariikhda: 1.4.25
Saxiixay: (Chair of Governors)		Taariikhda: 1.4.25

Jadwalka Kooban

Tilmaam	3
Bayaanka Taliyayaasha ee Mabaadii'da Habdhaqanka	3
Siyaasadda Ujeeddooyinka	4
Whole Values School iyo Habdhaqanka	5
isku xira	5
geesinimo	5
Imagination	6
Daryeelka	6
Filashada bulshada dugsiga	6
waxaa	7
The Headteacher	7
Shaqaalaha	7
Waalidiinta iyo daryeelayaasha	8
ardayda	8
Habdhaqanka Wanaagsan	8
Isticmaalka of Mahad	8
Isticmaalka Aqoonsiga iyo Abaalmarinta	9
Dabaaldegidda guulaha	9
Habdhaqanka aan la aqbali karin	10
Hirgelinta Aagagga Zones of Regulation	10
Ka jawaabidda Dhaqanka aan la aqbali karin	12
Ka jawaabidda Dhaqanka aan la aqbali karin ee Play iyo Qadada	12
Habdhaqanka Aan Ammaan ahayn	13
Ku Lug lahaanshaha Hogaamiye Sare	13
Cawaaqibka	13
Isticmaalka Awoodda Macquulka ah iyo Handling Positive	14
Xayiraadda Shayyada aan haboonayn	15
Diiwaangelinta Habdhaqanka Aan Ammaan ahayn	15
Bullying	15
Xadgudubka Carruurta ee Carruurta	16
Habdhaqanka Galmada ee Waxyeellada leh	17
Cunsuranimada	18
KA HORTAGGA Waajibadka	18
Soo Celinta Ku Dhaqanka iyo Taageerada	18
Induction Shaqaalaha, Horumarinta iyo Taageerada	19
Qorsheynta kormeerka	19
Lifaagyada	20
Lifaaga A: Stage 1, 2 iyo 3 qorshayaasha habdhaqanka	20
Lifaaga B: nidaamka abaalmarinta fasalka oo dhan	25

Tilmaam

Qaanuunkan waxaa lagu soo saaray hagitaan, oo uu bixiyey maamul-deegaanka, oo ku saabsan waajibaadka sharci ee dugsiyada, waxaana ku wargaliyay waaxda waxbarashada dukumentiyada:

- Habdhaqanka iyo asluubta dugsiga (DfE: Janaayo 2016)
- Adeegsiga awoodda macquulka ah: Talobixinta madaxda, shaqaalaha iyo hay'adaha maamulaya (DfE: July 2013) [Adeegsiga awoodda macquulka ah ee dugsiyada - GOV.UK \(www.gov.uk\)](http://www.gov.uk)
- Yaraynta baahida loo qabo is xakameynta iyo faragalinta xakamaynta [yaraynta baahida loo qabo is xakameynta iyo xakameynta - GOV.UK \(www.gov.uk\)](http://www.gov.uk)
- Raadinta, baaritaanka iyo qaadashada; [Raadinta, baarista iyo xannaaneynta dugsiga - GOV.UK \(www.gov.uk\)](http://www.gov.uk)

Xeerkan ayaa loogu talagalay in lagu dhiirigeliyo anshax wanaagsan oo ah habdhaqan wanaagsan oo ay carruurta wax ku baran karaan si fiicana ula ciyaari karaan dadka kale. Waxaa aad looga filayaa habdhaqanka dhan kasta ee maalinta iskuulka, taasoo baahida cunuggu ay xarunteeda ku xannaaneyso.

Dugsigeenu wuxuu taageeri doonaa dhammaan carruurta ay ku jiraan kuwa soo bandhiga dhibaatooyinka caafimaadka bulshada, dareenka iyo maskaxda (SEMH). Waxaan ilaalinaynaa aaminsanaanta ah in habdhaqanka ardeyda la fahmo lana habeyn karo, lana maamuli karo lana xoojin karo si ay u helaan waxbarashada.

siyaasaddan waa in la akhriyey iyadoo lala soconayo our:

- Ilaalinta iyo Siyaasadda Ilaalinta Ilmaha.
- Siyaasadda Ka hortagga cabudhinta.
- Siyaasadda E-Safety.
- Maareynta eedeymaha ka dhanka ah siyaasadda shaqaalaha iyo mutadawiciinta.

Tani, iyo dhammaan siyaasadaheena, waxay qirayaan waajibaadka sharci ee dugsiga sida waafaqsan Xeerka Sinnaanta ee 2010, iyadoo la tixgelinayo ardayda leh baahiyaha waxbarasho ee gaarka ah iyo curyaamiinta (DIR) iyo dabeecadaha la ilaaliyo sida naafada, jinsiga, jihada galmada, asal ahaan ama jinsiyadood iyo asal ahaan iyo caqiido diimeed ama aan diin ahayn.

[Ku noqo contents](#)

Bayaanka Taliyayaasha ee Mabaadii'da Habdhaqanka

- Southville Primary waa dugsi loo wada dhan yahay. Waxaan ku talo jirnaa in dadka oo dhan ee dugsiga dhigta la siiyo deganaansho, ammaan ah oo daryeel ah, oo lagu kobciyo aqbalaada, naxariista, fahamka iyo ixtiraamka dadka kale.
- Carruurta waxaa lagu dhiirigelin doonaa 'Ujeedada Sare', 'Hagaagsanow' iyo 'Si Ammaan ah u dhaqmo' waxaana si wanaagsan loo aqoonsan doonaa habdhaqankaas.
- Waxaan raadineynaa in ay kobciyaan xiriir wanaagsan; Carruurta waa in ay ku xisaabtamaan ficilada ay sameeyeen iyo saameynta ka dhalan karta naftooda iyo dadka kaleba. Cawaaqib xumada ka dhalan karta habdhaqanka aan la aqbali karin waa in ay u suurta galiyaan in ay carruurta ka fikirkaan, waxna ka bartaan xaalad, iyo inay ka helaan magdhow meel kasta oo suurtagal ah.
- Carruurta waxaa lagu taageeri doonaa inay dhisaan is-edbin, dareen iyo u adkeyn dareen ku dhisan iyada oo loo marayo bixinta taageerada iskuulka dhexdiisa si ay u

horumariyaan nidaamyo is-maamuleed oo xoog leh. Waxaanu bixin doonaa taageero hal abuur leh, dabacsan oo mala awaal ah, oo loogu talo galay baahida cunug kasta.

- Dadka waaweyn ee iskuulka joogaa waa inay dayeelaan, ayna kor u qaadaan qiimayaasha dugsiga. Waa in ay dhiirrigeliyaan habdhaqanka wanaagsan iyo inay ilaaliyaan mabaadii'da caddaaladda oo ay la socdaan dhammaan xubnaha bulshada dugsiga.
- Iskuulku wuxuu ka shaqeeyaa wadashaqayn la shaqaynta waalidiinta iyo dadka kale ee dadka kale si loo hormariyo loona hormariyo habdhaqanka wanaagsan, wuxuuna talo ka raadinayaa qofka saddexaad ee ku haboon meel kasta oo loo baahdo.
- Qof kasta oo dugsiga dhigta waa in uu aaminaa in la dhegaysanayo lana taageeri doono. Qof kastaaba waa in uu ka madax bannaan yahay takoorista, dhibaataaynta iyo u-joogsiga nooc kasta oo ay tahayba. Dhibista ama dhibista sharaxaada kasta oo ka dhexaysa xubnaha bulshada dugsigayaga waa wax aan la aqbali karin, xitaa haddii ay dhacdo meel ka baxsan saacadaha caadiga ah ee iskuulka. Waxaan yeelan doonaa geesinimo in aan ka hor tagno dabeecadahan taban.
- Qaabka aynu ula soo qaadno hab-dhaqanka waa mid loo dhan yahay iyo uur-goyn iyo uur-goyn. Waxaan ku dadaalnaa in wax laga qabto waxyaabaha keena dabeecadaha taban, aan ammaan ahayn ama waxyeello keena, si caruurtu ay ugu sii jiraan deegaankeena. Halka looga baahan yahay jawaabo adag, waa inay ahaadaan dad ku haboon oo isbarbar dhiganaya. Mar walba cayimanhu wuxuu noqonayaa goobtii ugu dambaysay ee lagu baxo, iyadoo la raacayo talo-bixin ka socota Hay'adda Hoose.

[Ku nogo contents](#)

Siyaasadda Ujeedooyinka

Dugsigeena ujeedadiisu tahay in la siiyo dhammaan dadka isticmaala deegaan degan, nabdoon oo daryeel leh taas oo dulqaadka, fahamka iyo ixtiraamka dadka kale la kobciyo.

Waxaa mas'uuliyad ka saaran dugsigeena, iyo dadka ka shaqeeyaba, in ay abuuraan jawi ay dhammaan caruurta iyo shaqaalaha wax ku baran karaan ayna ku baraarugi karaan. Dhamaan shaqaalaha waxay dhiirrigeliyaan heerarka ugu sarreeya ee dabeecadaha, si wada jir ah iyo mid shaqsi ahaanba, taageeridda iyo hagidda is-dhaqan-dhaqameedka carruurta iyagoo ku jira jawiga dugsiga oo dhan oo taageera.

Waxaan ku dadaaleynaa in aan dhiirrigelino dhaqan wanaagsan iyo in aan ku dhiirrigelino dhammaan ardayda in ay dareen mas'uuliyad isaga saaran yihiin naftooda, midba midka kale, deegaanka dugsiga iyo bulshada dugsiyadeena guud ahaan.

Dugsiga Hoose ee Southville waxaan ku aqoonsanahay in dhamaan dabeecadaha ay yihiin isgaarsiinta. Waxaan aaminsannahay in caruurta loo baahan yahay in la baro qaab u suurto galinaya in ay horumariyaan xirfadaha looga baahan yahay si loogu caawiyo in ay dareenka u gudbiyaan si wanaagsan oo ammaan ah si guul ah noloshooda oo dhan.

Waxaan ku dadaalnaa in aan ku taageerno carruurteena si ay u wada nidaamiyaan oo ay u xakameeyaan dabeecaddooda oo ay u yaqaanaan sida loo aqoonsado, magacaabi karo loona maareeyo dareenkooda iyada oo loo marayo Zones of Regulation framework. Waxaan carruurta baraynaa goorta ay raadsadaan caawimaad iyo taageero, iyada oo sidoo kale aan sidoo kale ka taageereyno horumarinta xirfadda loo diyaarinayo in ay xaaladaha si xor ah ula tacaalaan, taas oo horseedi doonta natiijo wanaagsan. Waxaanu aqoonsanahay, iyadoo loo marayo hab lafa-guray Gocasho la sheegay, in dadka waawayn ay fahmaan halka ilmuhu joogo marka loo eego caafimaadka maskaxda iyo dareenkooda. Arrintan la xiriirta shaqsi kasta waxay ka caabisaa shaqaalaha in ay aqoonsadaan sida loo kala saari karo xiriirka uu la

leeyahay caruurta si ay u taageeraan horumarkooda. Waxaan garwqisan nahay baahida loo qabo in dhammaan dadka ku dhaqma loo tababaro tababaro dhaawacyo ah si loo masruufo ilmaha iyo midba midka kale.

Iyada oo qayb ka ah taageeradeena 'Xiriirka iyo Habdhaqanka' waxaan kormeeri doonnaa dhacdooyinka dabeecadda si loo dhiso qalab warbixineed oo dhamaystiran oo lagu raad-raacayo isbeddelada iyo kicinta waqti ka dib shaqsiyaadka iyo kooxaha labadaba. Macluumaadkan waxaa lagu xiriirin doonaa CPOM.yada.

Siyaasaddan Xiriirka iyo Habdhaqanka waxay raadineysaa in lagu wargeliyo, hago oo la taageero shaqaalaha, ardayda, waalidiinta iyo dadka kale si loo gaaro ujeedooyinkaas iyada oo loo marayo si firfircoon u dhiirigelinta dabeecadaha wanaagsan iyadoo la tixraacayo dhinacyada muhiimka ah ee ku dhaqanka dugsiga:

1. Qiyamka iyo dhaqanka dugsiga oo dhan.
2. Filashada bulshada dugsiga.
3. Habdhaqanka, Dhaqamada iyo Hababka.
4. Abaal-marinta iyo Cawaaqibka

[Ku noqo contents](#)

Qiyamka iyo dhaqanka dugsiga oo dhan

Qaanuunkani, maadaama uu yahay darawalka ugu muhiimsan ee hab-dhaqanka dugsiyadeena, waxaa hoosta ka xariiqay qiyamka dugsiyadeena oo dhan ee Xiriirka, Dhiiranaanta, Maansada iyo Care. Mid kasta oo ka mid ah qiyamkaas wuxuu door muhiim ah ka ciyaarayaa sidii aan u taageeri lahayn qof kasta oo ka mid ah bulshada dugsiga si kor loogu qaado loona joogteeyo dabeecadaha wanaagsan, kuwo caafimaad leh dareen ahaan, iyadoo laga hortagayo falal aan ammaan ahayn oo waxyeello leh.

isku xira

Qiimahayaga Connection wuxuu noo wadi doona si loo hubiyo in qof kasta oo ka mid ah bulshada dugsigayaga uu dareemo inuu ka mid yahay oo la yaqaano oo la fahmo. Waxaan ku dadaaleynaa in aan fahmo asalka dareenka ee asalka shakhsi kasta si aan awood ugu leenahay in aan si waxtar leh ula xiriirno shaqsiga, qoyska iyo bulshada ballaaran si aan uga dhigno dugsigeena goobta gaarka ah.

Carruurteenu way fahmayaan inaan ku xirannahay bulshada dugsigayaga dhexdiisa, waxaanna rajeyneynaa in shaqaalaha oo dhan ay waqti ku qaataan manhajkayaga si ay si cad ugu hormariyaan habdhaqanka dugsiyadeena oo dhan.

Waxaanu maal galinaynaa xiriirka, iyada oo wax laga qabanayo gaar ah (daaweyn, dareenka akhriska, dareenka, wareegyada dareenka) oo garab fadhiisanaya wada sheekaysiyo tayo leh si ay ugu suurta gasho shaqaalaha si ay u bartaan caruurta si shaqsiyadeed, iyo in la dhiso ilmaha aaminaaddiisa iyo aqoonta uu u leeyahay qofka weyn. Tani waxay fure u tahay in awood u yeelashada carruurta in ay dareemaan ammaan ku filan oo ay isku duubtaan oo ay ka wada hadlaan dareenkooda oo ay ka hadlaan, haddii ay rabaan, ku saabsan waayo-aragnimadooda naxdinta leh iyo/ama dareenka aan la ilaalin ayaa keeni kara dabeecadaha aan nidaamsanayn.

[Ku noqo contents](#)

geesinimo

Qiimahayaga Courage wuxuu naga dhigayaa inaan ku tiirsanaano cid aan la garanayn si aan u taageerno ilmo kasta, inaan u darsamno arrimaha ku xeeran dabeecadaha leh xasaasiyad iyo cajiib in la is weydiyo, la dhegaysto lana fahmo shaqsi kasta iyo dabeecaddooda. Waxaannu kobcinnaa dhaqan fasal oo carruurta ku dhiirigeliya in ay sidaas oo kale sameeyaan oo ay si kalsooni leh ula wadaagaan sheekadooda dhaqanka. Ma'aha inaan 'ka xishoodno' wada sheekaysiga adag, in aan u adkaysanno dabeecadaha aan ammaan ahayn si joogto ah una xaqiijinno sababta keentay dabeecadaha noocaas ah ka hor inta aanan si adag ula hadalno marka loo baahdo.

Waxaan joogteynaa ballan-qaad waxbarasho oo dhan si aan ugu suuragelino in carruurta ay is-arkan, xiriirkooda iyo adduunkuba si wanaagsan u arkaan, halkii ay ka heli lahaayeen gashto khatar, khatar ama is-eedeyn. Carruurta nugul waxaa la siiyaa fursado soo noqnoqda ee xiriirka (dadka waaweyn ee maskax ahaan la heli karo) si ay uga guuraan 'aaminaad la xannibay' (aan ku dareemin nafsiyan ammaan ah qofna) si ay u aaminaan, iyo ka yimaada is-caawimaad oo ay u noqoto 'caawinaad raadinta'.

Dugsigu wuxuu leeyahay geesinimo uu mudnaanta koowaad siiyaa wanaagga shaqaalaha iyo xubnaha bulshada dugsiga ee hirgelinaya siyaasaddan. Fayo-qabka dareenka ee shaqaalaha waa mudnaan maalmeed iyo mid istiraatiiji ah.

[Ku noqo contents](#)

Imagination

Qiimaha aan u leenahay maandooriyaha ayaa nagu dhiirigelinaya 'in ay si xor ah u fekeraan' waxana aan carruurta ku dhiirigelineynaa in ay helaan aragti iyo aqoon ku saabsan dabeecaddooda. Waxaa naga go'an in aan dib u milicsanno oo aan qiimeyn joogta ah u sameyno si aan u qiyaasno jawaab celin hagaagsan oo aan u sameyno dabeecadaha oo aan u adeegsano si aan u xoojino fahamkeenna una wargelinno mustaqbal wanaagsan oo ay bulshada dugsiga u helaan. Waxaan si firfircoon u dhiirrigelinnaa fikradda raadinta Wonderland waxaanan si aan raali galin uga qabnaa awooddeena inaan si joogto ah u fahmo, bartaan oo u horumarinno dhammaan dabeecadahayaga.

Waxaan u isticmaalnaa luqadda fikirka ah si aan u taageerno ku tababaridda sheekaysiga carruurta, tusaale ahaan "Ka feejignow haddii aad si ammaan ah uga falcelin lahayd - maxay tani u ekaan lahayd?" si aan uga caawiyo si ay u aqoonsadaan jawaabaha hagaagsan oo ayna horumariyaan istiraatiijiyad wax ku ool ah oo lagu taageerayo habdhaqanka wanaagsan. Waxaan aaminsannahay in hannaankani uu hormariyo wax akhris-qoraaleed qiiro iyo is-wacyigelin, taas oo kordhineysa awoodda carruurteenna ee ah inay is-xakameeyaan isla markaana ay qaataan caadooyin wanaagsan oo habdhaqan.

[Ku noqo contents](#)

Daryeelka

Qiimahayaga Daryeelka wuxuu ku bilaabmayaa si naxariis leh. Ka joogo dadka waaweyn iyo carruurteeda waxaan xasuustaa in hadallada iyo habdhaqankayaga ay tahay in aan mar walba u naxariisanno, taasna waxaan ku lamaaneynaa ballanqaad ah in aan awoodsiinta dadka kale. Awood-siinta waa is-dhaafsigu macluumaadka si loo abuuro boos ay dhammaan ku barwaaqoobi karaan. Waxay ku bilaabataa in qofka uu la wadaago sheekadooda dabeecaddooda oo la maqlayo lana fahmo kuwa ku hareereysan. Marka laga eego xaggan is-

fahamka ah, waxaan u aragnaa inay tahay mas'uuliyad wadareed si loo ilaaliyo jawi wanaagsan oo qof walibana uu taageero iyo fursad u helayo uu ku barwaaqoobayo. Caruurta iyo dadka waawayn ayaa laga filayaa inay daryeelaan saameynta ay ku leeyihiin dadka ku xeeran oo ay aad u sareeyaan isdhexgalka iyo xiriirka ay kala dhaxeeyaan.

Carruurta nugul waxay heli karaan qof qaangaar ah oo dareen ahaan la heli karo, waxayna ogaan karaan goorta iyo goorta ay helayaan dadka waaweyn.

Shaqaalaha iskuulka waxay hagaajiyaan rajada ku xeeran caruurta nugul si ay ugala jaanqaadaan awoodooda korriinka iyo waayo-aragnimada walaaca naxdinta leh. Tan waxaa ka mid ah in carruurta nugul iyo naxdinta leh lagu sii daayay hab nooc ah oo aan kala go'ayn iyo xaalado aanay si fiican u maamulayn (tusaale ahaan, carruurta oo si joogto ah ugu kiciya xaaladaha digniinta ee beerta ugu weyn ee beerta cayaartu waxay heli karaan xasiloon, meelo yaryar oo ay ku jiraan dad waaweyn oo dareen ahaan u xakameeya).

Waxaan bixinaa nidaam cad, qarsoodi ah oo aan ceeb ahayn oo ah is-gudbinta wakhtiga caawinaada /hadalka ee caruurta, waxayna tani hubin kartaa in caruurta ay dareemaan qiimeyn iyo dareen xakameyn, sidaas awgeedna ay awoodaan inay maalinta dugsiga oo dhan la falgalaan iyagoo ka qayb gal wanaagsan bulsho.

[Ku noqo contents](#)

Filashada Community Schoolka

Waxa aan ka filayno siyaasaddan gudaheeda waa hab lagu dhiirrigeliyo xiriirka wanaagsan si carruurta, shaqaalaha iyo dadka waaweyn ee gurigoodu ay u wada shaqeeyaan si xog-ogaalnimo ah oo ujeedada guud ee ah in lagu caawiyo qof kasta sidii uu wax u baran lahaa. Siyaasaddani waxay bulshada dugsiga ku taageeraysaa in sare loo qaado si ay ugu oggolaadaan in qof kastaa u wada shaqeeyo si wax ku ool ah oo tixgelin leh.

Waxaan aqoonsan nahay oo aan abaal-marin ka siinaa dabeecadaha wanaagsan, sida aan aaminsannahay in tani ay horumarin doonto hab-beeleed wanaagsan, daryeel, naxariis iyo wadashaqeyn dugsiga oo dhan ah. Nidaamkayaga waxaa loogu talagalay in uu si xoog leh u dhiirrigeliyo dabeecadaha wanaagsan, halkii aanu ka hortegin oo keliya bini'aadamka ama habdhaqanka bulsho ee aan ammaan ahayn. Waxaanu ardayda oo dhan ula dhaqmaynaa si cadaalad iyo shaqsi ahaanba, anagoo adeegsanayna mabaadii'da iyo geedi socodyada siyaasaddan gudahood si joogto ah.

[Ku noqo contents](#)

waxaa

Hay'adda xukumaysa ayaa mas'uul ka ah dib u eegista iyo ansixinta sadexda mabaadii'da hab-dhaqanka dugsiga (Ujeedadu waxay tahay mid sareysa, noocan ah, u dhaqmo si nabadgelyo ah) iyo Bayaanka Mabaadi'da Habdhaqanka oo salka ku haya siyaasaddan. Hay'adda maamusha waxay sidoo kale dib u eegis ku sameyn doontaa siyaasadda Xiriirka iyo Habdhaqanka iyadoo lala kaashanaayo Macalinka iyo in ay kormeerto waxtarka siyaasadda, iyada oo qabaneyso Macalinka Maamulaha in uu la xisaabtamo hirgelintiisa.

[Ku noqo contents](#)

The Headteacher

Macalinka wuxuu mas'uul ka yahay dib u eegista siyaasaddan Xiriirka iyo Habdhaqanka iyadoo lala kaashanaayo hay'adda maamulka, iyada oo tixgelin ku siineysa habka iskuulka ee ku aaddan maareynta dhammaan habdhaqanka. Tababare-haahu wuu ansixin doonaa siyaasaddan. Maamuluhu wuxuu hubin doonaa in jawiga dugsiga uu dhiirigeliyo habdhaqan wanaagsan iyo in shaqaalaha ay si wax ku ool ah ula macaamilaan dabeecadaha aan la kulmin wax yaabaha badan ee siyaasadda ku xusan, wuxuuna kormeeri doonaa sida ay shaqaalaha siyaasaddan u hirgeliyaan si loo hubiyo in abaalgud iyo cawaaqib xumo si joogto ah loo dhaqan galiyo.

[Ku noqo contents](#)

Shaqaalaha

Shaqaalaha ayaa mas'uul ka ah:

- Hirgelinta Xidhiidhka iyo Siyaasadda Habdhaqanka si joogto ah.
- Tusaale ahaan habdhaqanka wanaagsan ee waafaqsan filashooyinkeenna dugsiga oo dhan ee 'Ujeedada Sare, Noqo Kind, U Dhaqan si Ammaan ah'.
- Bixinta hab shakhsiyadeed oo ku aaddan baahiyaha habdhaqanka gaarka ah ee ardayda gaarka ah iyada oo loo marayo xiriir iyo isgaarsiin meesha lagama maarmaanka u ah isticmaalka barnaamijka taageerada ELSA ee dadka waaweyn ee muhiimka ah.
- in caruurta la baro sida ay u dhaqmi lahaayeen si nabadgalyo iyo masuuliyadba leh.
- Joogtaynta xiriir wanaagsan oo furan oo lala yeesho waalidiinta iyo dadka xanaaneeya.
- Ku qorista dhacdooyinka habdhaqanka ee CPOMs.

Marxalada aasaaska sanadaha hore, waxaan aqoonsanahay in is-barashada is-xakamaynta iyo habdhaqanka bulsho ahaan habboon ay tahay geeddi-socod horumarineed. Shaqaalaheenna ayaa xaqiijinaya in caruurtu ay fahmaan dhammaan qiimaha ay dugsiyadeenna ku fahmaan iyada oo la adeegsanayo adeegsiga luuqada ku habboon ee da'da iyo qaabaynta habdhaqanka wanaagsan.

Kooxda sare ee hoggaanka ayaa ka taageeri doonta shaqaalaha ka jawaabidda dhacdooyinka habdhaqanka ee ay ku dhacaan habdhaqan aan ammaan ahayn.

[Ku noqo contents](#)

Waalidiinta iyo daryeelayaasha

Waalidiinta iyo dadka kale ee xanuujiya ayaa laga sugayaa:

- Ku kaalmeeya ilmahooda si uu u hoggaansami karo siyaasaddan.
- U sheeg dugsiga wixii isbeddel ah ee ku saabsan duruufaha saameeya habdhaqanka cunuggooda.
- Kala hadli walaac kasta oo habdhaqan ah macalinka fasalka si dhakhso ah.
- Xoojinta qiyamka dugsiga oo dhan iyo habka / habeynta / hababka jawaab celinta dhaqanka.
- In ay iskuulka kala shaqeeyaan sidii caruurtooda loo taageeri lahaa.

[Ku noqo contents](#)

ardayda

Iskuulkeenna ilmaha oo dhan ayaa laga sugayaa:

- **Ujeedada sare** - waxaan filaynaa in carruurtu ay higsan doonaan sida ugu fiican marka ay ku jiraan dhammaan xaaladaha dugsiga.
- **U naxariiso** - waxaan ka rajaynaynaa in carruurtu ay isula dhaqmaan si ixtiraam leh oo naxariis leh, si ay u hubiyaan in hadalladooda iyo ficiladooda ay asal u noqdaan daryeel iyo dareen-darro.
- **U dhaqmaan si ammaan ah** - waxaan filaynaa in carruurta si loo hubiyo in dabeecaddooda ay kuwa ku hareeraysan dareensi iyo jir ahaanba dareemaan dareen ahaan iyo ammaan.

Ixtiraam si aad u ixtiraamto xubnaha shaqaalaha ah iyo midba midka kale taasoo suurtagal ka dhigeysa in dhammaan ardaydu ay wax ka bartaan waxa ugu wanaagsan ee kartidooda ah. Si xushmad leh ula dhaqmeen dhismayaasha dugsiyada iyo hantida iskuulka, una qaata mas'uuliyadda ficiladooda iyo doorashadooda.

[Ku nogo contents](#)

Habdhaqanka Wanaagsan

Isticmaalka of Mahad

Sadexdeena filasho ee hab-dhaqankeena (Ujeedada sare, ficil ahaan, si nabadgelyo leh u dhaqmaan) waxaa loogu talo galay in lagu bixiyo barta aftixtinimo ee cad oo xasuus mudan karo ee habdhaqanka wanaagsan kuwaas oo inta badan la aqoonsan yahay lagana abaal mariyo iyada oo loo marayo ammaan. Marka la aqoonsado positivity dugsiga oo dhan waxaan noqon doonnaa:

- Xaqiijinta in **shaqaalaha oo dhan** ay raadiyaan tusaale ay ardaydu tusaale ka dhigtaan qiyamka dugsiga.
- Dhiirrigelinta hab-dhaqanka wanaagsan iskuulka oo dhan
- Aqoonsiga tusaalooyinka doorka ee dugsiga gudahood.

Aqoonsiga qofka si loogu ammaano dadka muhiimka ah waa

- Go'aanka isqarxinta (isufufooba) yey kor u qaadeen.
- Muujinta ilmaha oo ah tusaale kaalin ka gaar ah asxaabtooda.
- Xaqiijinta in dhaqan wanaagsan la aqoonsado lana abaal mariyo.
- Dhiirrigelinta dhaqan firfircoon oo firfircoon leh oo lagu taageerayo maareynta habdhaqanka.
- In la hubiyo in carruurtu fahansan yihiin xuquuqda loola dhaqmo si cadaalad ah.
- Dib-u-eegista guulaha ay gaareen arday gaar ah.
- Bixinta warcelino gaar ah oo macno leh.

[Ku nogo contents](#)

Isticmaalka Aqoonsiga iyo Abaalmarinta

Baridda, fahamka iyo ku gundhigidda qiyamka dugsiga (Connection, Courage, Imagination and Care) waxay bulshada dugsiga siin doontaa aalado guud oo wanaagsan. Haddaba

nidaamka ictiraafkeena iyo abaal-marintayaga waxaa loogu talagalay in lagu xoojiyo, loogu dabaaldego laguna hormariyo fahamkeena wadaagga ah ee qiyamkan sida hoos ku xusan:

isku xira

- **Raadi goobta kulanka:** sida ay carruurtu wax ku ool u dhisaan, toosiyaan una sii wadaan xiriirka ayaga oo isu-tanaasul iyo isu-naxariisasho.
- **Xusuuso:** sida ugu habboon ee carruurtu u muujiyaan is-wacyigelinta iyo caqliga caadifadeed marka ay ka jawaabayaan dareenkooda, iyo kuwa kaleba.
- **Faham sheekadaada:** sida ay carruurtu u isticmaalaan fahamkooda sheekadooda si ay u xoojiyaan fahamkooda jawaabaha dareenka leh ee ay ka bixiyaan dhacdooyinka iyo xaaladaha.
- **Noqo muwaadin caalami ah:** heerka ay gaarsiisan tahay oo ay carruurtu aqoonsan yihiin mas'uuliyadda ay uga saaran yihiin inay si wanaagsan wax uga taraan bulshadooda gudaha iyo guud ahaan dunida oo dhanba.

geesinimo

- **Samee waxa saxda ah:** baaxadda ay gaarsiisan tahay carruurtu si xushmad leh oo ay aragti ahaan u muujiyaan iyo habdhaqanka habdhaqanka wanaagsan.
- **Isku duub dareenkaaga:** xadka ay carruurtu aqoonsan yihiin ayna mas'uuliyadda ka saaran yihiin dareenkooda iyo dabeecadahooda la xiriira.
- **Ogow awoodda aad ka adkaato:** is-wacyigelinta loo baahan yahay si loo aqoonsado loogana faa'iideysanayo shaqsiyaadka gaarka ah ee xirfadaha dareenka iyo waxqabadka ah ee midkasta aanu leenahay.
- **Ku tiiri kuwa aan la garanayn:** heerka ay gaarsiisan tahay in carruurtu ay la kulmaan caqabadaha waxbarashadooda iyo dabeecaddooda si adkeysii iyo hawl-karnimo leh.

Imagination

- **Si xor ah uga fikir:** xadka ay carruurtu kaalmeeyaan fursadaha ay dadka kale ku caawin karaan, ayna horumar ku samayn karaan, sidaasna ay hawlahaas sare ugu qaadayaan hab-dhaqanka iyo jaaliyadda dugsiga.
- **Abuur xalal:** ilaa xad ay carruurtu si firfircoon uga raadinayso siyaabo ay gacan uga gaysan karto khudbadeenna isla markaana ay u hagaajin karto dabeecadaha adag, dhaqdhaqaaqa bulshada iyo colaadaha.
- **La ciyaaro:** heerka ay gaarsiinta ubadku farxad iyo xiiso leh uga qayb qaataan xiriirkooda iyo deegaanada fasalka.
- **Sii raadinaya wonderland:** rajada iyo maskaxda wanaagsan ee loo baahan yahay in ay sii wadaan in ay ku dadaalaan mustaqbal wanaagsan.

Daryeelka

- **U naxariisoow:** xadka ay gaarsiisan tahay oo ay carruurtu si xushmad leh ugu muujiyaan aragti iyo habdhaqan wanaagsan oo ay u muujiso.
- **Dunidaada ka feejignow:** sida ay carruurtu uga qayb qaataan wax ku ool ah bay'ada jireed ee dugsiga iyo bulshadda guud ahaaneed.
- **Awoodsiinta dadka kale:** baaxadda ay carruurtu aqoonsan yihiin ayna qaataan mas'uuliyadda dareenkooda iyo habdhaqankooda la xiriira.
- **Ujeeddo aad u sareysa:** ballanqaadka carruurtu waxay muujinayaan joogteynta dadaalka ugu sarreeya dhammaan dhinacyada waxbarashadooda iyo hab-dhaqankooda.

[Ku noqo contents](#)

Dabaaldegidda guulaha

Waxaan u dabaaldegnaa guulaha siyaabo badan, oo ay ka mid yihiin:

- **Ammaan afka ah** iyo warcelin.
- **Stickers** lala xiriiriyo Qiimaha Dugsiyada si loogu aqoonsado gudaha iyo dibadda fasalka labadaba.
- **Nidaamka aqoonsi fasal oo dhan** oo lala xiriiriyo qiimaha dugsiga (Lifaaqa B).
- abaalmarin fasal oo dhan 'Celebration' **abaalgud fasal** markii diiqada fasalka oo dhan la gaaro.
- **'Southville Star' shahaadooyinka shirarka** dabaaldega si loo aqoonsado dadaalka shakhsiyadeed iyo guusha.
- **Dabaaldegyada iskuulka oo dhan** ayaa lala xiriirinayaa qiyamka.

[Ku nogo contents](#)

Habdhaqanka aan la aqbali karin

Siyaasaddeennu waa in aan taageerno dhammaan shaqsiyaadka ku dhex jira bulshadeena dhexdeeda, tallaabona waa la qaadi doonaa haddii dhaqan kastaaba uu saameyn xun ku yeesho dadka kale ama uu hor joogsado barashada. Waxaanu cunug kasta siinaa fursado badan maalintii si uu u billaabo bilaw cusub iyo inuu ku dadaalo natiijada ugu wanaagsan.

Inkastoo dugsigeena looga golleeyahay in uu diiradda saaro xoojinta wanaagsan iyo ictiraafka waqti kasta, haddana waxaa nasiib darro jira dhacdooyin ay ardayda qaar ka mid ahi soo bandhigaan dabeecado aan munaasib aheyn ama aan ammaan ahayn. Waxaan aqoonsan nahay in dabeecadaha noocaas ah ay ku dhowaad mar walba kaxayn doonaan heer ka mid ah xakamaynta ciladaha, iyo in heerka xakamaynta lagu sii xoojin karo iyadoo la isticmaalayo:

- Neuro-kala duwanaanshaha
- Trauma.
- Baahida la xiriirta attachment.

Dhammaan shaqaalaheena waxay qaataan tababar joogto ah oo ku saabsan dhaawacyada la wargeliyay iyo ku lifaaqa xirfadaha la xiriira. Dhamaan shaqaalaheenu waxay fahamsan yihiin in dabeecadaha la soo bandhigay ay yihiin qaab isgaadhsiineed oo badanaa natiijada ama jawaab ka bixinaysa ACES (Khibradaha aan la taaban karin ee Carruurnimada) waxayna qaadan doonaan oo ay hirgelin doonaan istaraatiijiyadyo la xiriira gobaha si ay uga hor-imaadaan dabeecadaha aan la aqbali karin.

Waxaan ku dhiirigelineynaa ardeydeena in ay mas'uul ka noqdaan dabeecadooda iyo hagaajinta xiriirada ay saameysay iyada oo loo marayo hababka caddaalad soo celinta oo u suurtagelinaya ardayda inay ka fikiraan dabeecaddooda ayna wax ka bedelaan. Tani waxay ku fadhidaa wajiga 'Daryeel' ee jawaabta aan ka bixinayno dabeecadaha aan ammaan ahayn (Lifaaqa A).

Waxaan fahamsanahay in maaraynta joogtada ah ee habdhaqanku ay muhiim u tahay ardayda inay fahmaan waxa laga filayo iyaga iyo inay ka fogaadaan farriimaha isku dhafan. Waa muhiim in ay ardaydu bartaan in ay cawaaqib xumo ka dhalan karto dhaqan kasta oo aan la aqbali karin iyo si loo joogteeyo jawiga wanaagsan iyo badqabka bulshada iskuulka, cawaaqibkaas waxa ay ka dhigan tahay in ay seegayaan hawlo gaar ah ama fursado inta aan ka wada shaqeyno si loo hubiyo in dhaqanka aan lagu soo celin. Kuwani cawaaqibta dabiiciga

ah had iyo jeer waxay noqon doonaan kuwo saamiyaysan dherer ahaan, cad oo horumar ah waxayna ku salaysan yihiin geedi socod cad.

[Ku noqo contents](#)

Hirgelinta 'Zones of Regulation'

Si loo taageero carruurta fahamka iyo muujinta dareenkooda dugsiga wuxuu hirgeliyay qaabka 'Zones of Regulation'. Tani waa wajahaad oo bixinaysa istiraatiijiyado kala duwan oo lagu caawinayo caruurta si ay u horumariyaan xirfadaha ay ku leeyihiin aagga is-maamulidda. Is-qaanuuntigu waxay ku socon kartaa magacyo badan, sida is-xakameyn, is-maamul, is-maamul iyo xakamayn xakamaynta dardaranka. Waxaa lagu qeexaa inay tahay xaaladda ugu wanaagsan ee feejajiga jirka iyo dareenka labadaba ee xaaladda gaarka ah.

Qaar ka mid ah ujeeddooyinka the Zones of Regulation:

- si ay uga caawiyaan caruurta inay aqoonsadaan marka ay ku jiraan Aagagga kala duwan iyo sida loo badali karo ama ay u joogi lahaayeen Zone-ka ay ku jiraan.
- In laga helo ereyo kordhay oo ah ereyo dareen ahaaneed oo kordhay si ay u sharaxaan dareenkooda.
- Si loo helo aragtida dhacdooyinka ka dhigi kara in ay u guuraan Zones kala duwan tusaale ahaan. khilaafka saaxiibka, maado gaar ah oo la barayo ama dab dhoobo lagu shido.
- Si looga caawiyo ilmaha in ay fahmaan in dareenka, khibradaha dareenka, baahiyaha jireed (tusaale ahaan. gaajo / hurdo la'aan) iyo deegaanku ay saameyn ku yeelan karaan Zone-ka ay ku jiraan.
- Si loo horumariyo xalinta dhibaata.
- In la aqoonsado istiraatiijiyado/qalabyo kala duwan oo ku saabsan xasillooni iyo feejignaan kala duwan oo iyaga lagu taageerayo. Agabka la aqoonsaday waxay noqon karaan taageero dareen shakhsiyadeed (tusaale ahaan, isticmaalka putty waqtiyada ugu muhiimsan), dejinta farsamooyinka ama istiraatiijiyadaha fikirka.

Fasal kasta oo dugsiga ka mid ah waxa uu adeegsadaa boostada xeerarka ee Zones of Regulation si uu uga caabbiyo caruurta sidii ay u aqoonsan lahaayeen una afkaarayaan xaaladda ay ku suganyihiin dareenka.

The ZONES of Regulation

			
Blue Zone Sad Bored Tired Sick	Green Zone Happy Focused Calm Proud	Yellow Zone Worried Frustrated Silly Excited	Red Zone overjoyed/Elated Panicked Angry Terrified

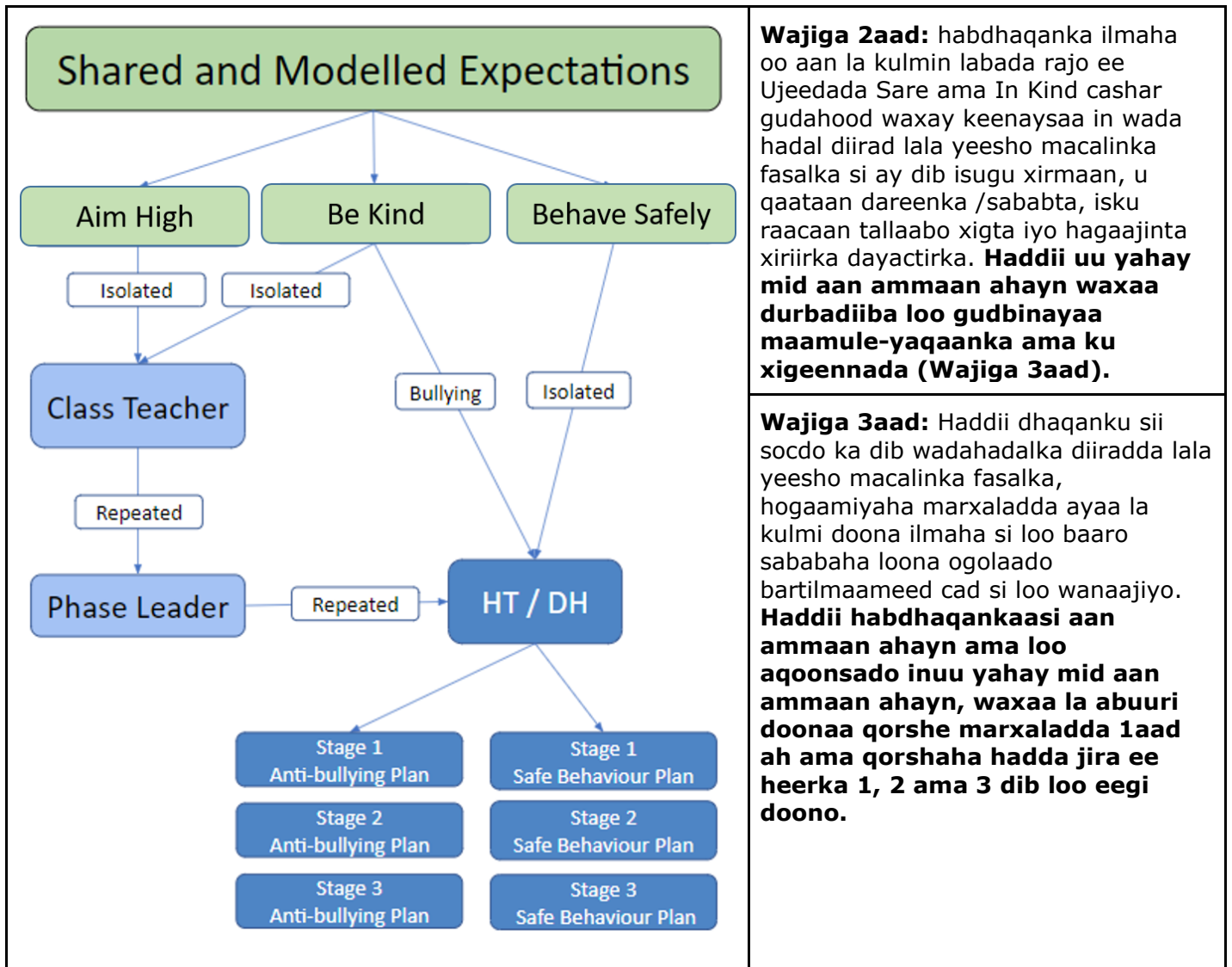
Mucaaradka Sanadaha Hore (Early Years Foundation) waxaa la qaadan doonaa wajahaad la soo hordhigay oo loo wajahayo adeegsiga 'Zones of Regulation'. Habkan loo saadaalinayo ee loo soo jeediyay ayaa caruurta la barayaa oo ku saabsan deegaan kasta dareenka / isbeddelka jirkooda ayaa laga yaabaa in ay dareemaan. Tan waxaa lagu bari doonaa siyaabo kala duwan iyadoo la adeegsanayo tiro qoraallo ah si loo hubiyo in caruurta ay yeeshaan fahamka dareenkooda iyo xaaladahooda caadifadeed. Tani waxay si toos ah u xiriirisaa Astaamaha EYFS ee Barashada Wax ku ool ah.

[Ku noqo contents](#)

Ka jawaabidda Dhaqanka aan la aqbali karin

Tusaalaha hoose wuxuu muujinayaa sida uu dugsiga tallaabo u qaadi doono marka nooc kasta oo dabeecado aan la aqbali karin uu dhaco.

Wajiga 1: Filashadu waxay si joogto ah oo si cad u xoojiyeen, loo qaabeeyey oo la amaanay. Xususinta waxaa la siiyaa iyo isbeddelada lagama maarmaanka u ah habdhaqanka si gaar ah loo aqoonsado.

Jawaab celinta marxalada mu'asasada Early Years Foundation waxay tixgelineysaa da'da caruurta. Waxaa kale oo muhiim ah in la ogaado in jawaabta carruurta leh diraha diraa ay ku kala duwanaa karaan baahidooda awgeed. Haddii loo baahdo isbedel lagu sameeyo si loogu caawiyo qofka fahamkooda ku aaddan dabeecaddooda iyo saameynta kuwa ku xeeran.

[Ku nogo contents](#)

Ka jawaabidda Dhaqanka aan la aqbali karin ee Play iyo Qadada

Dhamaan habdhaqannada aan ammaan ahayn waxaa isla markiiba loo gudbinayaa maamulaha madaxa ama ku xigeenka madaxa sida kor lagu xusay.

Dhamaan dabeecadaha kale ee aan la aqbali karin waxaa looga jawaabi doonaa wada sheekeysii tababare oo ku saleysan tallaabooyinka soo socda:

Connection: Samee xiriirka furan oo degan ilmaha.

Geesinimo: Ku caami ilmaha in uu dareenkooda qaato, adoo adeegsanaya aagagga xeerarka si 'loogu magacaabo oo aad u wanaajisid'.

Mala-awaal: U tababar si uu ilmaha xal u abuuro: waxa ay noqon doontaa jawaab ka fiican? Waa maxay tallaabada xigta ee ugu fiican?

Daryeel: Dib u hagaajinta xiriirka iyada oo loo marayo dhexdhexaadin iyo/ama raaligelin iyo in la hubiyo in labada/dhamaan caruurta ay ogaadaan waxay sameeyaan haddii ay jirto soo kabasho.

EYFS iyo caruurta key stage 1 (Merrywood) qof weyni wuxuu sii wadi doonaa inuu kormeero ciyaarta caruurta ay dhibaataadu saameysey si loo hubiyo in dhammaan carruurta ay noqdaan kuwo dareen nidaaminaya iyo tallaabooyinka xiga ee lagu heshiiyay ay yihiin kuwo waxtar leh.

Waayo, Caruurta Key Stage 2 (Myrtle) waqtiga qadada qofka qadada ah wuxuu u raaci doonaa ilmaha qolka aamusnaanta muddo ka dib si uu diiradda u saaro qaar ka mid ah hawlaha cawl si loo hubiyo in si dareen ahaan ah loo xakameeyo ka hor inta uusan ku laaban bannaanka bannaanka.

Qofka wayn wuxuu dhacdada u gudbin doonaa macalinka fasalka/ ama si toos ah ayuu u galin doonaa CPOMs.

[Ku nogo contents](#)

Habdhaqanka Aan Ammaan ahayn

ka qaybqaadashada Leader Senior

Halka habdhaqanka cunuggu uu sii kordiyay gudaha fasalka ama gudaha deegaanka iskuulka ee ballaaran oo uu gaaro heerar ay shaqaaluhu u arkaan in ay yihiin kuwo aan ammaan ahayn ilmaha ama kuwa ku xeeran markaa ku lug lahaanshaha hoggaanka sare ayaa loo baahan yahay. Dabeecadaha noocan ah waxay ku jiri karaan, laakiin aan ku xaddidnayn, gardarro jidheed/rabshado, waxyeelo u geysato deegaanada iskuulka, dabeecadaha kasta oo sababi kara dhibaato loo geysto dadka kale, dhibid, cayaar aan ammaan ahayn oo ay ku jiraan isticmaalka qalabka.

Tallaabooyinka la de-escalate:

1. In la hubiyo in goobaha ay yihiin ammaan u ah carruurta / dadka waaweyn ee kale.
2. Raac hababka de-escalation lagu heshiiyey / individualised.
3. In la xaqiijiyo ammaanka dhammaan xubnaha ka tirsan bulshada dugsiga, iyadoo la gaynayo farsamooyin wax ka qabasho oo wanaagsan si ilmaha/ilmahaba ay u badbaadaan haddii ay daruuri noqdaan.
4. Ka fiirso oo ku heshiiyaan cawaaqib xumida saami-qaybsiga ku ah hab-dhaqanka. Si loo go'aamiyo natiijada saamiga ah, mawduuca buuxa ee dhacdadan, oo ay ku jiraan heerka ay dabeecadda si ula kac ah ula kac ahayd ama si ula kac ah u xanaaqday, waxaa loo tixgelin doonaa iyadoo ay weheliso saameynta ama saameynta ku yeelan karta carruurta kale. Tani waxaa si buuxda loo tixgelinayaa iyadoo si buuxda loo tixgelinayo waajibaadka sinnaanta ee Waaxda Guud ee 2010 iyo waajibaadkeena aan leenahay iyadoo la tixgelinayo xeerka dhaqanka ee diraha.

[Ku nogo contents](#)

Cawaaqibka

Cawaaqibka waxaa ka mid noqon kara (laakiin aan ku xaddidnayn) :

1. Dib-u-eegis ballaaran ama dheeraad ah oo ku aaddan dabeecadaha aan ammaan ahayn ee lala yeesho Hogaamiye Sare.

2. Heerka 1, 2 ama 3 Qorshaha Habdhaqanka Badbaadada (Lifaaqa 1):

- **Stage 1:** Aqoonsiga kiciyaha (s) ee dareenka taas oo horseeday dabeecadda; Heshiiskii tallaabooyin wax ku ool ah si looga fogaado / loo maareeyo / looga jawaabo si ka duwan qaabka la aqoonsaday (s).
- **Marxaladda 2:** Ka dib dhacdooyinka soo noqnoqda ee habdhaqanka aan ammaan ahayn, aqoonsiga mawduucyada guud ee ku dhex jira kiciya; Heshiiskii tallaabooyin wax ku ool ah oo si habboon loogaga jawaabo mawduucyada la aqoonsaday; aqoonsiga Social, Dareenka, Caafimaadka Maskaxda iyo / ama wax ka qabashada daaweynta.
- **Marxaladda 3aad:** Hannaanka qiimaynta khatarta ah ee lagu dhammaystirayo qorshaha DIRADA ee jira, Social, Dareenka, Qorshaha Caafimaadka Maskaxda ama Qorshaha Ilaalinta Ilmaha. Aqoonsiga kiciyaha gaarka ah iyo dabeecadaha la xiriira oo leh ka-fogaansho kicin iyo istaraatiijiyado yaraynta khatarta la aqoonsaday. Qiimeynta khatarta waxay sheegeysaa isbeddelka cawinaad la xiriira habdhaqanka ilmaha iyo bixinta.

3. Cabir rasmi ah sida:

- **Xiisadda gudaha:** Xiisadda gudaha ayaa waxaa soo saara kooxda hoggaanka sare waxayna dhici doontaa ka dib wadahalal lala yeeshay waalidiinta. Waqtigii uu iskuulka ku jiray oo ka fog kooxda isirka. Cunuggu waa ilaalo buuxda wuxuuna dhameynayaa waxbarashada loo qorsheeyay. Sida caadiga ah fayraska gudaha ayaa sidoo kale lagu dari doonaa qaar ka mid ah shaqo/ taageero dib u soo celin ah.
- **Muddada cayiman ee dibadda laga joojiyay:** Shaqo joojin muddo go'an waa go'aanka macalinka maamulaha ka dib baaritaanka waxaana caadi ahaan ka dhalanaya dabeecadaha sababay khataro la xiriira caafimaadka iyo badqabka ama ay saameyn weyn ku yeeshen badqabka iyo barashada dadka kale.
- **Ka saaris joogto ah.**

[Ku noqo contents](#)

Isticmaalka Awoodda Macquulka ah iyo Handling Positive

'Force Macquul ah' waa erey loo adeegsado in lagu qeexo ficillo kala duwan oo ay adeegsadaan shaqaalaha dugsiga taas oo ay ku lug yeelan karaan heerka taabashada jireed ee ilmaha yar. Dhammaan xubnaha shaqaalaha dugsiga, oo ay ku jiraan mutadawiciin iyo bixiyeyaasha dibadda, waxay leeyihiin awood sharciyeed oo ay u isticmaali karaan qasab macquul ah, haddii dabeecadda cunuggu ay naftooda khatar ku keeneyso, carruurta kale ama dadka waaweyn. Waa in uu ahaadaa 'macquul ah marka loo eego duruufaha', taas oo macnaheedu yahay in aan la adeegsan xoog dambe oo aan loo baahnayn. Hagitaanada DfE ayaa sheegaysa in shaqaalaha iskuulka ay marwalba isku dayaan in ay ka fogaadaan inay waxqabad ku sameeyaan si ay dhaawac u keeni karto, lakiin xaalado aad u daran marwalba suurtagal ma noqon karto in laga fogaado in ay dhaawacaan ardayda.

Tixraaca DfE ayaa sheegaysa in go'aanka ku saabsan in faragelintu ay hoos u dhacday go'aanka ku aaddan in uu si jir ahaan ah u go'aansaday xubinta sirta shaqaalaha ay khuseyso iyo in ay mar walba ku xiran tahay daruufaha shaqsiga ah. Awoodda macquulka ah waxaa la isticmaali karaa marka isku dayo afka ah ee lagu doonayo in dabeecada la xakameeyo iyo/ama ka saaro khatarta lagu guuldaraystay. Waxaa jira xoog dadab ah iyo xoog firfircoon sida hoos ku xusan:

Ciidamada dadabiga ah waxaa ka mid noqon kara:

- Jir ahaanna u xanibma jidka ardayga.
- isu taaga ardayda.

Xoogga firfircoon waxaa ka mid noqon kara:

- Hagitaanka arday gacan ku sita.
- Si khasab ah in la xayiro shay halis ku ah.
- maaraynta positive / xakameyn.

Shaqaaluhu waxay adeegsanayaan xoog firfircoon, haddii dabeecadda cunuggu ay keeneyso badqabkooda ama kuwa kale ee khatarta ku jira oo kaliya marka loo eego goobta ugu dambaysa. Kaliya shaqaalaha loo tababaro bixiyaha la aqoonsan yahay ayaa adeegsan doona farsamooyin wax ka qabasho / xakameyn wanaagsan. Soo galida tababarka ayaa la xafidi doonaa, si loo hubiyo in tababarka hadda jira iyo in shaqaalaha la tababaray si dhakhso ah loo aqoonsan karo.

Shaqaalaha muhiimka ah ayaa la filayaa in ay dhameystiraan oo ay sii joogaan ilaa-to-date la 12 saacadood oo tababarka Team Teach sanad walba si ay u daboolaan ujeedooyinka soo socda (oo laga soo qaaday website Team Teach):

1. Aqoonsashada muhiimadda ay leedahay iyo in la adeegsado farsamooyinka de-escalation iyo ka shaqaynta koox ahaan marka la maaraynayo dabeecadaha adag.
2. Iyada oo la adeegsanayo fahamka ku saabsan saameynta sharci ee ku aaddan in si wanaagsan loo maareeyo.
3. Adeegsiga jawaabcelin tartiib tartiib ah oo lagu qiimeeyay si loo maareeyo dabeecadaha dhibta leh iyo adeegsiga maaraynta wanaagsan oo ah xulasho ugu dambeyn.
4. Iyada oo la adeegsanayo wacyigelin korodh ah oo ku saabsan baahida loo qabo dukumintiyada duubista iyo soo sheegista dhacdooyinka.
5. Isticmaalka xirfadaha dhagaysiga firfircoon iyo ka qaybqaadashada geeddi-socodka debriefing, dayactirka iyo dib-u-eegista.

Dugsigu wuxuu maalgelinayaa tababbarka shaqaale badan oo suurtoagal ah iyadoo la adeegsanayo Macalinka Kooxda. Tani waxay xaqiijineysaa in dhammaan xubnaha shaqaalaha ay dareemayaan kalsooni ay ku qabaan hanaankan.

Isticmaal kasta oo xoog firfircoon ayaa la diiwaan geliyay iyadoo la adeegsanayo CPOMs, oo ay ku jiraan xisaab buuxda oo ku saabsan duruufaha keenaya in la sameeyo faragalin jireed oo loo baahan yahay. Haddii shaqaale loo tababaray ay adeegsadaan farsamooyin wax ka qabasho oo wanaagsan, waalidiinta/ xanaaneeyayaasha waxaa lagu wargeliyaa af ahaan iyo qoraal.

[Ku noqo contents](#)

Xayiraadda Shayyada aan haboonayn

Waxaa jira labo qoddob oo sharci ah kuwaas oo awood u siinaya shaqaalaha inay alaabta ka qaadaan ardayda.

1. Awoodda guud ee asluubtu waxay awood u siinaysaa shaqaalaha inay xannibaan, xafidaan ama ay iska tuuraan hantida ardayga oo ciqaab ah, illaa iyo inta ay macquul tahay duruufaha jira.
2. Awoodda raadinta iyada oo aan ogolaansho laga haysan 'alaabada la mamnuucay' oo ay ku jiraan mindiyo iyo hub, khamriga, daroogada sharci darrada ah, alaabta la xaday, tubaakada, waraaqaha sigaarka, sigaarka elektarooniga ah, filimada qaawan iyo

waxyaalo ay u badan tahay in loo adeegsado in lagu galo dembi, sababo dhaawac shaqsi ah ama dhaawac hantiyeed soo gaaro.

Waa in marwalba la dhiibaa alaabta laga mamnuucay booliska, haddii kale waxaa loo babac dhigayaa in macalinka uu go'aan ka gaaro haddii iyo goorta uu soo celinayo shey la soo dhacay.

[Ku nogo contents](#)

Diiwaangelinta Habdhaqanka Aan Ammaan ahayn

Cawaaqibka mid ka mid ah dabeecadaha kor ku xusan ayaa lagu xoojiyay telefoonno, warqado loogu diray waalidiinta iyo kuwa lagu duubay CPOM-yada oo qayb ka ah nidaamkeena la socodka. CPOMs waxey shaqaalaha iskuulka ku diiwaan geliyaan dhacdooyinka ah habdhaqan aan ammaan ahayn oo hoos yimaada qaybaha hoose.

- Ka bixidda goobta iskuulka ogolaansho la'aan ayaad ka baxeysaa.
- Verbal - aan haboonayn / af u bannayn.
- Af afka ah – af gardarro ah oo ay ku jirto dhaarinta.
- Verbal – af prejudicial.
- Dhacdada Racial.
- Khasaaro xoogan oo soo gaaray hantida.
- Burbur xoogan oo soo gaaray hantida.
- Dagaalka oo yar yar, tusaale, in dagaalku uu riixayo.
- Weerar toogasho tusaale dagaal ah,
- Weerar jireed oo lagu beegayo qof weyn.
- Kooxdu ay waxey baraan dhacdada.

[Ku nogo contents](#)

Bullying

Dhibaataynta waxaa lagu qeexaa waxyeello soo noqnoqda, si ula kac ah oo qof ama koox qof ama koox u geystaan, halkaas oo xidhiidhku uu ku lug yeesho isu-dheellitir la'aanta awoodda.

Cabanaanteedu waa, sidaa darteed:

- Si ula kac ah ayey u dhaawacantay.
- Soo noqnoqda, inta badan muddo ka dib.
- Way adagtahay in laga difaaco.

Cabudhinta waxaa ka mid noqon kara:

Nooca bullying	Qeexid
Dareenka	In layska reebo, cadaab daranna aan go'ayn.
Jirka	Garaacid, laadis, duugid, cid kale alaabtiis la qaato, wixii rabshad ah la isu adeegsado.
Jinsiyada	Taunts taunts racial, darbiga ama tallaabooyinka.
Habdhaqanka aan kala go'in	Isticmaalka luuqada iyo/ama habdhaqanka loo bartilmaameedsaday bani'aadamka ee la xiriira astaamaha la ilaaliyo, diin ama sabab u ah kala duwanaanshaha ama farqiga loo aqoonsan yahay.

Galmada	Hadalada galmada ee cad cad, bandhigga mawduuc galmo, calaamado galmo, dareenka jirka oo aan la isku fileyn, ama xiriir aan habooneyn.
Direct ama mid aan toosnayn verbal	Magac-u-yeerid, sarcasm, wararka xanta ah faafinta, majaajilooyinka.
Internetka-buunbuuninta	Cabudhinta ka dhacda khadka tooska ah, sida bogagga shabakadaha bulshada, barnaamijyadda farriinta ama goobaha ciyaaraha.

Faahfaahinta habka dugsiyadeena ee ka hortagga iyo wax ka qabashada cabudhinta ayaa lagu soo saaray siyaasaddeena ka dhanka ah cabudhinta.

Dabeecad kasta oo bartilmaameedsanaysa, ama u muuqata in uu bartilmaameedsanayo, cunuggu leeyahay dabeecadaha la ilaaliyo wuxuu heli doonaa jawaab degdeg ah oo sare loo qaadayo si waafaqsan siyaasadda ka-hortagga cabudhinta.

[Ku nogo contents](#)

Xadgudubka Carruurta ee Carruurta

Dhammaan carruurta iyo dhalinyaraduba waa kuwa awood u leh inay is-aflagaad sameeyaan. Tani waxay isu muujin kartaa qaybo badan oo dabeecado ah oo ay ka mid yihiin:

- Dagaalka galmada iyo dhibaateynta
- Fara-xumeynta jir ahaaneed.
- Dambiyada galmada ee khadka tooska ah (teknoolojiyadda ayaa caawisay dabeecadaha galmada waxyeello leh).
- Bilowga ama xakamaynta nooca dagaalka iyo dhaqamada.
- Dulmiga, cunsuriyada iyo jinsiyadaha nacayb salka ku haya.

Dhammaan shaqaalaha ayaa og in carruurta ay si xun u geysan karaan carruurta kale (badanaa loo yaqaan xadgudubka caruurta lagula kaco caruurta), iyo in gudaha iyo dibadda iskuulka iyo khadka internetkaba ay ka dhici karaan. Waxaan aqoonsannay in xitaa haddii aysan jirin warbixin dugsiya macnaheedu aysan aheyn in xadgudubka caruurta ku jira caruurta aanu dhicin, shaqaaluhuna ay ka feejignaadaan arrintan. Sidaas awgeed waxaa muhiim ah in haddii shaqaaluhu ay qabaan walaac ku saabsan xadgudubka caruurta ee caruurta ku haya ay la hadlaan hogaanka ilaalinta ee loo qoondeeyay (ama ku xigeen).

Waxaa lagama maarmaan ah in dhammaan shaqaaluhu ay fahmeen muhiimadda ay leedahay in la carqaladeeyo dabeecadaha aan haboonayn ee ka dhexeeya carruurta, in badan oo ka mid ah kuwa hoos ku taxan, kuwaas oo xad-gudub ku ah dabeecadda. Hoos u dhigista dabeecadaha qaarkood, tusaale ahaan in la carqaladeeyo dhibaataada galmada sida "banter kaliya", "qoslid", "qayb ka mid ah korinta" ama "wiilasha oo wiilal ah" waxay keeni kartaa dhaqan carruurta lagu hayn karo dhaqan aan la aqbali karin, jawi aan la aqbali karin oo carruurta ah iyo xaaladaha ugu xun oo marka ugu xun ka dhigo dhaqan caadi ka dhigaya xadgudub keenaya in carruurta ay caadi ahaan u aqbalaan oo aysan u soo gudbin in ay soo sheegaan.

Marka la sheego, dhammaan kuwa ku dhaqma xadgudubyada isirka waxaa loo arkaa inay yihiin dabeecad aan ammaan ahayn oo midkoodna yahay Maaraynta Qorshaha Cabudhinta

ama Qorshaha Habdhaqanka Nabdoonaanta ayaa isla markiiba la hirgelin doonaa. Iyada oo ku xiran nooca dabeecadda/qaybta dabeecadda, hay'adaha dibadda ayaa la ogeysiin karaa.

[Ku nogo contents](#)

Habdhaqanka Galmada ee Waxyeellada leh

Waa maxay habdhaqanka galmada ee waxyeellada leh?

Habdhaqanka galmada ee waxyeellada leh (HSB) waa habdhaqan galmo oo koritaan ahaan ama haboonayn oo ay muujiyaan carruurta iyo dhallinyarada taas oo ah waxyeello ama xad-gudub.

Ku xadgudubka galmada ee isku faca ah waa nooc ka mid ah HSB, halkaas oo xadgudubka galmada ka dhaco inta u dhaxaysa caruurta leh da'da la midka ah ama marxaladda korriinka. Xadgudubka galmada ee ilmaha ku jira waa nooc ka mid ah HSB kaas oo ka dhex dhaca carruurta da' kasta ama marxalad korriin ah.

Habdhaqanka galmada ee dhibaataada leh (PSB) waa mid aan ku habooneyn horumar ahaan ama bulsho ahaan aan la fileyn ee galmada taas oo aysan laheyn waxyaalo cad oo dhibaneeyn ah ama xad gudub. (Warbixin laga soo qaatay bogga NSPCC)

Dabeecadaha qaarkood waxaa loo aqoonsan karaa inay yihiin dabeecadaha waxyeellada galmada keeni kara iyo xubnaha aqoonta leh ee kooxda ilaalinta ayaa isticmaala aaladda iftiinka taraafikada ee Brook si ay u gartaan dabeecadaha noocaas ah una go'aamiyaan jawaabta ku habboon.

Halkaas oo la ogaado dhaqamada waxyeellada leh, waalidiinta/daryeelayaasha ayaa lagu wargelin doonaa, qorshe habdhaqan ammaan ahna waa la isku waafajin doonaa. Tan waxaa ka mid noqon doona waxqabad taageero/ daaweyn ah oo loogu talagalay labada / dhammaan caruurta ku lugta leh iyo xiriiriye leh Jawaabta Koowaad iyo hay'adaha kale ee ku habboon sida loogu baahan yahay.

[Ku nogo contents](#)

Cunsurinimada

Sida cabudhinta, cunsuriyaddu waxay ka jiri kartaa iskuul kasta, xitaa halka ay ardaydiisu ka kooban yihiin hal qowmiyadood. Iskuulkeenna, waa mid aan badnayn. Si kastaba ha ahaatee, dugsigeena wuxuu ka mid yahay bulsho dhaqameedyo kala duduwan, waxaana haysanaa mabaadii'dii iyo doorarkaas, si loo hubiyo in cunsuriyadda si dhakhso ah loo joojin karo cunsuriyadda.

Qeexid: Warbixinta Baaritaanka Stephen Lawrence wuxuu qeexayaa midab-takoorka sida: 'dhaqanka ama ereyada ay dadka faa'iido u leh ama kuwa liita sababtoo ah midabkooda, dhaqankooda, ama asalkooda'. Dhacdada cunsuriyeenta waxaa lagu qeexaa 'dhacdo kasta oo loo maleynayo in ay tahay cunsurinimo by dhibbanaha ama qof kasta oo kale'.

Dabeecada cunsuriyaddu waa ficil kasta oo cadownimo ama ficil duulaan ah ama aflagaado ah oo uu sameeya qof jinsiyaddooda/jinsiyaddooda kasoo horjeeda qof/koox asal ahaan ka soo jeedo jinsiyaddooda/jinsiyad kale. Waxa kale oo ay noqon kartaa kicin kasta oo lagu tallaabsado ama la isu muujiyo qaab sidaas oo kale oo carqalad ku ah nabadda iyo raaxada qof/koox, iyadoon loo eegeyn inuu qofka/kooxdaasi joogo iyo in kale.

Habka: Halka falalka cunsuriyadda ah lagu aqoonsado dugsiga wuxuu noqon doonaa mid si xoog leh wax uga qabanaya isla markaana tixgelinaya duruufaha uu kiis kasta oo shaqsi ahi ku sugan yahay. Halka taageero ku habboon, dibedda ah laga raadin doono si loo eego habsami u socodka ama taageerada dugsiga oo dhan.

[Ku noqo contents](#)

KA HORTAGGA Waajibaadka

Ka hortagga waajibaadka ayaa qayb ka ah istiraatiijiyadda dawladda ee argagixisada la dagaallanka argagixisada. Waxaa lagama maarmaan ah in inkastoo la aqoonsan yahay in dhaqanka oo dhami uu yahay is-gaadhsiin, aanu ka feejignaano dabeecadahaas oo muujin kara in cunuggu uu noqonayo mid koriinaya.

Si buuxa waa macquul in ilmuhu uu soo bandhigo habdhaqanyadaas oo *aanay* la kulmin koriin. Si kastaba ha noqotee, haddii mid ka mid ah kuwa soo socda lala socdo, gaar ahaan haddii ay matalaan isbeddelka dabeecadda ama uu la socdo isbeddelada kale ee wareega ah ama hab-dhaqanka, waa in la diiwaangeliyaa si waafaqsan siyaasadda ilaalinaya.

Habdhaqanka calaamadaha suurtagalka ah waxaa ka mid ah:

- Go'doomin bulsho.
- Ka hadlidda on mowduucyo gaar ah sida haddii ay ka script ah.
- Isbeddelka muuqaalka, gaar ahaan hordhaca calaamadaha.
- Rabitaan la'aanta wadhadalka ama isu tanaasulidda.
- Cadho sii kordhay.
- Ka hadlida rabshadaha.
- Sir-sirta oo kordhay.
- Hadlitaanka si loo taageero shaqsiyaad gaar ah ama kooxo.
- Dabeecad xurmo la'aan ah (oo ka tarjumaysa maskaxda 'iyaga iyo annaga' maskaxda).
- Isticmaalka xad-dhaafka ah ee internetka.

Kooxda ilaalinta ee iskuulada ayaa go'aan ka gaari doonta in loo baahan yahay gudbinta ka hortagga gudbinta kadib markii lala tashaday dhammaan dhinacyada ay khuseyso.

[Ku noqo contents](#)

Soo Celinta Ku Dhaqanka iyo Taageerada

Haddii ilmuhu uu la kulmo nooc kasta oo ah noocyada waxyeellada leh ama aan ammaan ahayn, waxaan mar walba qaadeynaa tallaabooyin si aan uga taxadarno inuu dareemo maqal iyo ammaan. Dib u soo kabashada, iyo hagaajinta xiriirka lala leeyahay cunugga kale waxay ka mid tahay marxaladda 1aad iyo 2aad ee qorshaha habdhaqanka nabdoon. Tan waxaa ku dari kara, laakiin aan ku xaddidnayn:

- Wadhadal dib u soo celin ah oo aan ku socono fududeyno in laga doodo saameynta falalka ay ku yeesheen, ayna helaan raali galin.
- Waa raaligalin qoran.
- Koontaroolada wanaagga ee socda ee SLT, ama jadwalka loo qoondeeyay ama aan rasmiga ahayn.
- Taageerada ELSA.
- Taageerada daaweynta.

Waxaan mar walba dhagaysanaynaa cunugga ay hab-dhaqanku saameysay si aan go'aan uga gaarno tallaabooyinka soo celinta.

Induction Shaqaalaha, Horumarinta & Taageerada

Hirgelinta shaqaale cusub waxaa ka mid ah baraarujinta Xiriirkeena iyo Siyaasadda Habdhaqanka oo fursad u ah in aan la hadlo xubin ka mid ah kooxda ilaalinta si ay uga jawaabaan wixii su'aalo ah oo la xiriira. Siyaasadda waxaa sidoo kale laga heli karaa guddiga ilaalinta shaqaalaha ee labada goobood oo ay weheliso hababka muhiimka ah ee si cad loo soo bandhigay.

Warbixinnada guud ee shaqaalaha ayaa loo isticmaalaa si ay awood ugu yeeshaan macluumaadka la xiriira ee ku saabsan carruurta in lala wadaago. Shaqaaluhu waxay haystaan fursado ay kaga wada hadlaan dhibaatooyin ku guda jira hannaan furan oo aan garsoorid ahayn. Tan waxaa kamid noqon kara wada sheekaysiyo aan rasmi ahayn iyo kuwa gaarka loo leeyahay oo lala yeesho asxaabta, debriefing shaqaalaha, talo bixin rasmi ah, kormeer, qiimayn sanadle ah iyo kulamada shaqaalaha. Tababar joogto ah oo socda ayaa la siiyaa si loo hubiyo in dhammaan shaqaalaha ay noqdaan xirfadlayaal xirfad leh ayna awood u leeyihiin inay maareeyaan habdhaqanka loolanka ah si joogto ah oo xirfad leh.

[Ku noqo contents](#)

Qorsheynta kormeerka

Siyaasaddan habdhaqanka ah waxaa dib u eegi doona Madaxa Maamulaha madaxa iyo hay'adda maamula sanad kasta. Dib-u-eegid kasta, waxaa siyaasadda ansixin doona Maamule-hagaha.

[Ku noqo contents](#)

Lifaafa A: Marxaladda 1, 2 iyo 3 ee Qorshayaasha Habdhaqanka Badbaadada Safka ah

Safe Behaviour Plan: Stage 1

Plan created by:

On:

Courage													
	<i>Embrace your emotions.</i> When your behaviour became unsafe, which zone were you in?												
The ZONES of Regulation <table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Blue Zone Sad Bored Tired Sick</td> <td>Green Zone Happy Focused Calm Proud</td> <td>Yellow Zone Worried Frustrated Silly Excited</td> <td>Red Zone overjoyed/Elated Panicked Angry Terrified</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>						Blue Zone Sad Bored Tired Sick	Green Zone Happy Focused Calm Proud	Yellow Zone Worried Frustrated Silly Excited	Red Zone overjoyed/Elated Panicked Angry Terrified				
Blue Zone Sad Bored Tired Sick	Green Zone Happy Focused Calm Proud	Yellow Zone Worried Frustrated Silly Excited	Red Zone overjoyed/Elated Panicked Angry Terrified										
	<i>Embrace your emotions.</i> What made you feel like this?												
Connection													
	<i>Be mindful.</i> What was your unsafe behaviour?												
	<i>Be mindful.</i> What was the impact of your behaviour?												
Imagination													
	<i>Create Solutions.</i> How can you ensure you behave safely in the future?												
Make different play choices: _____													
Find a quiet space to regulate my <u>feelings</u> : _____													
Seek help to explain how I feel.													
Use a support card focusing on: _____													

Connection			
 <i>Find the meeting point.</i> What will you do to re-connect with the other child or children?			
Care			
 <i>Aim high.</i> We will review this plan on: _____			
Review:			
Agreed next step:	End plan		
	Continue plan		Next review date:
	Add to plan		Next review date:
	Move to Stage 2		
	Management of bullying plan		
	Personalised Plan		

Signed (SLT): _____ Date: _____

Safe Behaviour Plan: Stage 2

Plan created by: _____ On: _____

Courage													
 <i>Embrace your emotions.</i> When your behaviour becomes unsafe, which zone are you usually in?	 <i>Embrace your emotions.</i> Are there any common triggers?												
The ZONES of Regulation <table border="1"> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Blue Zone Sad Bored Tired Sick</td> <td>Green Zone Happy Focused Calm Proud</td> <td>Yellow Zone Worried Frustrated Silly Excited</td> <td>Red Zone Overjoyed/Elated Panicked Angry Terrified</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Blue Zone Sad Bored Tired Sick	Green Zone Happy Focused Calm Proud	Yellow Zone Worried Frustrated Silly Excited	Red Zone Overjoyed/Elated Panicked Angry Terrified				
													
Blue Zone Sad Bored Tired Sick	Green Zone Happy Focused Calm Proud	Yellow Zone Worried Frustrated Silly Excited	Red Zone Overjoyed/Elated Panicked Angry Terrified										
													

Connection	
 <i>Be mindful.</i> Which strategies have you tried in the Stage 1 Plan?	
 <i>Be mindful.</i> Why do you think these haven't worked?	

Imagination	
 <i>Create Solutions.</i> What additional measures can we agree (at Home and at School)?	
Use a support card focusing on: _____	
Weekly meetings with school and an adult from home.	
Restricted access to certain activities: _____	
Stop certain activities altogether: _____	

Connection			
	<i>Find the meeting point.</i> What will you do to re-connect with the other child or children?		
Care			
	<i>Aim high.</i> We will review this plan on: _____		
Review:			
Agreed next step:	End Stage 2 plan		
	Continue Stage 2 plan		Next review date:
	Add to Stage 2 plan		Next review date:
	Return to a Stage 1 plan		Review date:
	Management of bullying plan		
	Personalised Plan		

Signed (SLT): _____ Date: _____

Signed (Child): _____ Date: _____

Signed (Parent): _____ Date: _____

Safe Behaviour – Stage 3 Unsafe Behaviour Risk Assessment 			
Name of Child:		Plan written by:	
Date of Plan:			
Review 1:	Review 2:	Review 3:	Review 4:

Identified Potential Triggers. What are the key activities, triggers or events that may lead to unsafe behaviour?	Avoiding/ reducing potential triggers. What Precautions are in Place to Either Eliminate or Reduce the Risk of an Accident Happening (Existing Controls)?	Identified Potential Behaviours What Unsafe Behaviours are present or may be generated?		Mitigating Risk What consistent response is needed to minimise the risk towards other children and adults?	Risk Assessment	
		Who is affected or exposed to hazards?	What unsafe behaviours are typically observed?		What likelihood/probability is there of harm occurring? (Table 1)	What degree of injury can reasonably be expected? (Table 1)

RISK RATING MATRIX
(Notes to aid completion of the risk assessment format)

Table 1			
Potential Severity of Harm	Meaning	Likelihood of Harm	Meaning
Fatal/Major Injury	Death, major injuries or ill health causing long-term disability/absence from work.	High (Frequent)	Occurs repeatedly / event only to be expected
Serious Injury	Injuries or ill health causing short-term disability/absence from work (over three days absence)	Medium (Possible)	Moderate chance/could occur sometimes
Minor Injury	Injuries or ill health causing no significant long-term effects and no significant absence from work	Low (Improbable)	Not likely to occur.

Table 2			
Risk Rating - Degree of Injury by Likelihood/Probability			
	High (Frequent)	Medium (Possible)	Low (Improbable)
Fatal/Major Injury	Very High Risk	High Risk	Medium Risk
Serious Injury	High Risk	Medium Risk	Low Risk
Minor Injury	Medium Risk	Low Risk	No Significant Risk

Table 3	
Action Required : Key To Ranking	
High or Very High Risk	STOP ACTIVITY! Action MUST be taken as soon as possible to reduce the risks before activity is allowed to continue.
Medium Risk	Implement all additional precautions that are not unreasonably costly or troublesome.
Low Risk	Implement any additional precautions that are not unreasonably costly or troublesome.
No Significant Risk	No further action required. The risk is no more than is to be encountered in normal <u>every day</u> life & is, therefore, regarded as being acceptable.

[Ku noqo contents](#)

Lifaaqa B: Nidaamka abaalmarinta fasalka oo dhan

[Ku noqo contents](#)